HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

9 octombrie 2008 *

În cauza C-404/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 35 UE de Fővárosi Bíróság (Ungaria), prin decizia din 6 iulie 2007, primită de Curte la 27 august 2007, în procedura penală declanșată de

György Katz

împotriva lui

István Roland Sós,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, domnii J. N. Cunha Rodrigues (raportor), J. Klučka, doamna P. Lindh și domnul A. Arabadjiev, judecători,

* Limba de procedură: maghiara.

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 iunie 2008,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Katz, de L. Kiss, ügyvéd;

— pentru domnul Sós, de L. Helmeczy, ügyvéd;

— pentru guvernul maghiar, de doamnele J. Fazekas, R. Somssich și K. Szíjjártó, în calitate de agenți;

— pentru guvernul austriac, de domnul E. Riedl, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii R. Troosters și B. Simon, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 iulie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolelor 2 și 3 din Decizia-cadru 2001/220/JAI a Consiliului din 15 martie 2001 privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale (JO L 82, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 104, denumită în continuare „decizia-cadru").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale declanșate împotriva domnului Sós, sub aspectul infracțiunii de înșelăciune, ca urmare a acțiunii penale exercitate de către domnul Katz, acționând în calitate de acuzator privat substitutiv.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii Europene

3 Potrivit considerentului (4) al deciziei-cadru:

„Trebuie ca statele membre să își apropie actele cu putere de lege și normele administrative, în măsura necesară realizării obiectivului de a oferi un înalt grad de protecție victimelor infracțiunilor, indiferent de statul membru în care acestea se află."

4 În conformitate cu articolul 1 din decizia-cadru, în sensul acesteia:

„(a) «victimă» înseamnă persoana fizică care a suferit un prejudiciu, inclusiv o atingere a integrității sale fizice sau mentale, o suferință morală sau o pierdere materială, cauzată direct de acte sau omisiuni care încalcă dreptul penal al unui stat membru;

[…]"

5 Articolul 2 din decizia-cadru prevede:

„(1) Fiecare stat membru asigură victimelor un rol real și corespunzător în sistemul său de drept penal. Acesta continuă să depună toate eforturile pentru a garanta victimelor un tratament corespunzător, care să le respecte demnitatea în cursul procedurii și să le recunoască drepturile și interesele legitime, în special în cadrul procedurii penale.

(2) Fiecare stat membru se asigură că victimele deosebit de vulnerabile beneficiază de un tratament specific care răspunde cât mai bine situației acestora."

6 Articolul 3 din decizia-cadru prevede:

„Fiecare stat membru garantează victimelor posibilitatea de a fi audiate în cursul procedurii, precum și de a depune elemente de probă.

Fiecare stat membru adoptă măsurile corespunzătoare pentru ca autoritățile acestuia să interogheze victimele numai în măsura necesară procedurii penale."

7 În conformitate cu articolul 5 din decizia-cadru:

„Fiecare stat membru adoptă măsurile necesare pentru a atenua, în măsura posibilă, dificultățile de comunicare cu privire la înțelegerea sau la participarea victimei în calitate de martor sau de parte la procedură, în cadrul etapelor importante ale procedurii penale respective, într-un mod comparabil cu măsurile de acest tip pe care le aplică în privința pârâților."

8 Articolul 7 din decizia-cadru prevede:

„Fiecare stat membru oferă victimei care are calitatea de parte sau de martor, în conformitate cu dispozițiile de drept intern aplicabile, posibilitatea de a-i fi rambursate cheltuielile suportate ca rezultat al participării sale legitime la procedura penală."

9 Potrivit Informațiilor referitoare la declarațiile Republicii Franceze și ale Republicii Ungare privind acceptarea de către acestea a competenței Curții de Justiție de a pronunța hotărâri preliminare privind actele menționate la articolul 35 din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicate în *Jurnalul oficial al Uniunii Europene* la 14 decembrie 2005 (JO L 327, p. 19), Republica Ungară a făcut o declarație în temeiul articolului 35 alineatul (2) UE, prin care a acceptat competența Curții de Justiție a Comunităților Europene de a se pronunța potrivit modalităților prevăzute la articolul 35 alineatul (3) litera (a) UE.

10 Cu toate acestea, în temeiul Hotărârii Guvernului maghiar (kormányhatározat) 2088/2003 (V. 15.) din 15 mai 2003, având ca obiect declarația referitoare la procedura de sesizare cu titlu preliminar a Curții de Justiție, „Republica Ungară declară, în virtutea

articolului 35 alineatul (2) UE, că acceptă competența Curții de Justiție a Comunităților europene potrivit prevederilor articolului 35 alineatul (3) litera (b) UE”.

11 Rezultă din Informațiile referitoare la declarațiile Republicii Ungare, Republicii Letonia, Republicii Lituania și Republicii Slovenia privind acceptarea de către acestea a competenței Curții de Justiție de a pronunța hotărâri preliminare privind actele menționate la articolul 35 din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicate în *Jurnalul oficial al Uniunii Europene* la 14 martie 2008 (JO L 70, p. 23), că Republica Ungară și-a retras declarația anterioară și „a declarat faptul că acceptă competența Curții de Justiție a Comunităților Europene, în conformitate cu normele conținute în articolul 35 alineatul (2) și alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind Uniunea Europeană.”

Reglementarea națională

12 Articolul 28 alineatul (7) din Legea nr. XIX din 1998 privind procedura penală (Büntetőeljárásról szóló 1998 évi XIX. törvény) prevede:

„Cu respectarea condițiilor prevăzute de prezenta lege, procurorul declanșează urmărirea penală și, cu excepția cazurilor de acuzare privată sau de acuzare privată substitutivă, exercită acțiunea penală în fața instanței de judecată sau decide să supună cauza unei proceduri de mediere, să suspende urmărirea sau să renunțe parțial la aceasta. Procurorul se poate desista sau poate modifica urmărirea. În timpul judecății, procurorul are dreptul de a studia dosarul cauzei. Acesta are dreptul de a formula cereri referitoare la orice aspect ivit în cursul procedurii și asupra căruia trebuie să se pronunțe instanța de judecată.”

13 Articolul 31 alineatul (1) din aceeași lege prevede:

„Nu poate participa la procesul penal, în calitate de procuror, persoana care:

[…]

b) participă sau a participat la procedură în calitate de […] victimă, acuzator privat, acuzator privat substitutiv, parte civilă sau petent sau în calitate de reprezentant al acestuia sau are calitatea de persoană apropiată de unul dintre aceștia,

c) participă sau a participat la procedură în calitate de martor, de expert sau de specialist,

[…]”

14 Articolul 51 alineatul (1) din legea menționată definește victima ca fiind persoana ale cărei drepturi sau interese legitime au fost vătămate sau puse în pericol prin săvârșirea infracțiunii. În virtutea alineatului (2) al aceluiași articol, victima are următoarele drepturi:

„a) de a fi prezentă la îndeplinirea actelor de procedură și de a studia actele de procedură care o privesc, afară de cazul în care prezenta lege dispune altfel,

b) de a depune cereri și observații în orice stadiu al procedurii,

c) de a primi din partea instanței de judecată, a procurorului și a organelor de cercetare toate precizările privind drepturile și obligațiile sale în cadrul procedurii penale,

d) de a exercita orice cale de atac în cazurile prevăzute de prezenta lege."

15 În temeiul articolului 53 alineatul (1) din Legea nr. XIX din 1998:

„Victima poate să se constituie acuzator privat substitutiv, în cazurile prevăzute de prezenta lege, dacă:

a) procurorul sau organele de cercetare au adoptat o decizie de clasare sau de neîncepere a urmăririi,

b) procurorul a renunțat parțial la declanșarea urmăririi,

c) procurorul s-a desistat,

d) procurorul nu a constatat existența unei infracțiuni care să justifice punerea în mișcare a acțiunii penale la încheierea cercetărilor și, prin urmare, nu a declanșat urmărirea sau – la finalizarea cercetărilor dispuse în cadrul unei proceduri de acuzare privată – a decis că nu este cazul să declanșeze el însuși urmărirea,

e) procurorul s-a desistat în cursul dezbaterilor, apreciind că infracțiunea nu justifică exercitarea în continuare a acțiunii penale."

16 Articolul 236 din legea menționată prevede:

„Cu excepția cazului în care prezenta lege prevede altfel, acuzatorul privat substitutiv exercită, în cursul procedurii jurisdicționale, competențele rezervate procurorului, având inclusiv dreptul de a formula cereri privitoare la aplicarea unor măsuri coercitive care implică privarea sau restrângerea libertății inculpatului. Acuzatorul privat substitutiv nu poate solicita ca inculpatului să îi fie interzise drepturile părintești."

17 Articolul 343 alineatul (5) din aceeași lege prevede:

„Acuzatorul privat substitutiv nu poate extinde acțiunea penală."

Situația de fapt și întrebarea preliminară

18 În cadrul unei acțiuni penale puse în mișcare la Fővárosi Bíróság (Tribunalul din Budapesta) de către domnul Katz, în calitate de acuzator privat substitutiv, împotriva domnului Sós, i se impută acestuia din urmă săvârșirea infracțiunii de înșelăciune prevăzută la articolul 318 alineatul (1) din Codul penal maghiar (Büntető törvénykönyv), infracțiune prin care s-ar fi cauzat domnului Katz un prejudiciu important în sensul alineatului (6) litera a) al aceluiași articol. Acțiunea menționată a fost pusă în mișcare ca urmare a unei soluții de netrimitere în judecată pronunțate de procuror în cadrul aceluiași dosar.

19 Declanșarea acțiunii penale de către acuzatorul privat substitutiv ar constitui un mod specific de punere în mișcare a acțiunii penale prevăzut de normele de procedură maghiare. Pe lângă urmărirea declanșată de Ministerul Public, dreptul maghiar ar permite victimelor anumitor infracțiuni minore să inițieze și să susțină urmărirea penală: ar fi cazul procedurii „acuzării private" („magánvád"). Procedura „acuzării private substitutive" („pótmagánvád"), despre care este vorba în acțiunea principală, ar reprezenta o a treia modalitate a acțiunii penale, care ar permite victimei unei infracțiuni să intervină, în special în cazul în care Ministerul Public s-ar desista. Acuzarea privată și acuzarea privată substitutivă nu ar trebui confundate cu constituirea de parte civilă.

20 Cererea domnului Katz, care, în calitate de victimă, a solicitat să fie citat și audiat ca martor în cadrul procedurii acuzării private substitutive în cauză, a fost respinsă de Fővárosi Bíróság, care s-a pronunțat asupra acestei cereri de probațiune și a închis dezbaterile cu privire la acest aspect.

21 Cu ocazia pledoariei sale în fața instanței de trimitere, domnul Katz a arătat că, prin refuzul de a audia, ca martor, victima, care are deopotrivă calitatea de acuzator, instanța de trimitere a încălcat principiile procesului echitabil și egalității armelor consacrate prin Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO"). În plus, domnul Katz a susținut că, în cursul cercetărilor, ar fi suferit deja un prejudiciu în

considerarea faptului că organele de cercetare nu și-au respectat obligația de a dovedi existența faptelor, în condițiile în care instituția legală a acuzatorului privat substitutiv permite tocmai remedierea acestei situații pentru ca, datorită declarației victimei prezente personal, să se poată afla adevărul, iar aceasta din urmă să poată obține repararea prejudiciului. Potrivit domnului Katz, în caz contrar, victima este defavorizată în raport cu persoana urmărită.

22 În cursul unei ședințe ulterioare a instanței menționate, care a avut loc la 6 iulie 2007, aceasta a dispus redeschiderea cercetării judecătorești. Instanța de trimitere a subliniat că, deși articolul 236 din Legea nr. XIX din 1998 derogă de la interdicția impusă unui acuzator privat substitutiv de a participa în proces în calitate de procuror, nicio dispoziție a aceleiași legi nu derogă de la interdicția prevăzută la articolul 31 alineatul (1) din legea menționată, potrivit căreia un martor nu poate participa la proces în calitate de procuror. Fővárosi Bíróság a dedus din aceasta că un acuzator privat substitutiv nu poate fi audiat ca martor în cadrul unei asemenea proceduri penale. În ceea ce privește procedura acuzării private, legea în cauză ar conține o prevedere expresă care ar permite audierea acuzatorului privat în calitate de martor. Chiar dacă procedura acuzării private și procedura acuzării private substitutive au, neîndoielnic, o natură similară, nu se poate, cu toate acestea, în absența oricăror norme de trimitere reciproce, să se facă aplicarea acelorași reguli în cazul acestor două tipuri distincte de procedură.

23 Fővárosi Bíróság constată că însuși legiuitorul maghiar a recunoscut că instituția acuzării private substitutive constituie un instrument important care permite remedierea inacțiunii autorităților judiciare. Neîndoielnic, această instituție legală implică și faptul de a recunoaște victimei o posibilitate reală de a obține o decizie a justiției, pe calea unei proceduri obligatorii. Or, ar putea fi dificil, chiar imposibil, să se obțină acest rezultat dacă victima care participă în calitate de acuzator privat substitutiv nu ar avea posibilitatea de a fi audiată ca martor și, prin intermediul propriei sale depoziții, de a furniza ea însăși elemente de probă, din moment ce, cel mai adesea, victima este cea care cunoaște faptele care trebuie dovedite.

24 Cu toate acestea, s-ar impune de asemenea a recunoaște că, dispunând de competențele conferite procurorului, acuzatorul privat substitutiv beneficiază de drepturi destul de

importante. Dat fiind faptul că are dreptul de a formula cereri, ar avea posibilitatea de a furniza elemente de probă. De asemenea, ar avea dreptul de a prezenta observații.

25 Fővárosi Bíróság pune în discuție domeniul de aplicare al noțiunilor de rol „real și corespunzător" al victimelor și de „posibilitate" a acestora „de a fi audiate în cursul procedurii, precum și de a depune elemente de probă", prevăzute la articolele 2 și 3 din decizia-cadru, și ridică problema dacă trebuie inclusă aici și posibilitatea instanței naționale de a audia ca martor victima unei infracțiuni în cadrul unei proceduri de acuzare privată substitutivă.

26 În aceste condiții, Fővárosi Bíróság, învestită cu judecarea cauzei în primă instanță, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolele 2 și 3 din decizia-cadru […] trebuie interpretate în sensul că instanței naționale trebuie să i se asigure posibilitatea audierii ca martor a victimei unei infracțiuni și în cadrul unei proceduri de acuzare privată substitutivă?"

Cu privire la admisibilitate

27 Astfel cum rezultă de la punctul 10 din prezenta hotărâre, prin Hotărârea Guvernului 2088/2003 din 15 mai 2003, Republica Ungară a declarat că acceptă competența Curții de Justiție de a se pronunța asupra validității și interpretării actelor menționate la

articolul 35 UE, potrivit modalităților prevăzute la alineatul (3) litera (b) al aceluiași articol. Este evident că prezenta trimitere preliminară a fost formulată în conformitate cu această declarație, din moment ce Fővárosi Bíróság face parte dintre instanțele abilitate să sesizeze Curtea în temeiul articolului 35 UE.

28 Guvernul maghiar apreciază că cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare este, cu toate acestea, inadmisibilă întrucât ar fi ipotetică. Fővárosi Bíróság ar afirma în mod eronat că dreptul maghiar nu permite audierea în calitate de martor a acuzatorului privat substitutiv în cadrul unei proceduri penale. În susținerea argumentației sale, acest guvern invocă în special Avizul nr. 4/2007 din 14 mai 2007 al secției penale a Legfelsöbb Bíróság (Curtea Supremă), care declară că „nu există niciun impediment legal, în cadrul unei proceduri penale, la audierea în calitate de martor a victimei care participă în proces în calitate de acuzator privat substitutiv". Domnul Katz consideră la rândul său că, fără îndoială, dreptul maghiar permite audierea în calitate de martor a acuzatorului privat substitutiv în cursul procedurii penale.

29 Se impune a se reaminti că, potrivit articolului 46 litera (b) UE, dispozițiile Tratatului CE care se referă la competența Curții și la exercitarea acestei competențe, între care figurează articolul 234 CE, sunt aplicabile celor din titlul VI din Tratatul UE, în condițiile prevăzute la articolul 35 UE. Rezultă că regimul prevăzut la articolul 234 CE are vocație să se aplice competenței Curții în privința procedurii întrebărilor preliminare în temeiul articolului 35 UE, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute la acest din urmă articol (a se vedea în special Hotărârea din 12 august 2008, Santesteban Goicoechea, C-296/08 PPU, Rep., p. I-6307, punctul 36 și jurisprudența citată).

30 Similar articolului 234 CE, articolul 35 UE subordonează sesizarea cu titlu preliminar a Curții condiției ca instanța națională „să aprecieze că o decizie în această privință este necesară pentru a pronunța o hotărâre", astfel încât jurisprudența Curții referitoare la admisibilitatea întrebărilor preliminare adresate în temeiul articolului 234 CE este, în principiu, aplicabilă cererilor de pronunțare a unei hotărâri preliminare introduse la Curte în temeiul articolului 35 UE (a se vedea în special Hotărârea din 28 iunie 2007, Dell'Orto, C-467/05, Rep., p. I-5557, punctul 39 și jurisprudența citată).

31 Rezultă că prezumția de pertinență a întrebărilor adresate cu titlu preliminar de către instanțele naționale nu poate fi înlăturată decât în cazuri excepționale, atunci când apare în mod evident că interpretarea solicitată a dispozițiilor dreptului Uniunii Europene menționate în aceste întrebări nu are nicio legătură cu realitatea ori cu obiectul acțiunii principale sau atunci când problema este de natură ipotetică ori Curtea nu dispune de elementele de fapt sau de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care îi sunt adresate. Cu excepția unor asemenea ipoteze, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe cu privire la întrebările preliminare referitoare la interpretarea actelor menționate la articolul 35 alineatul (1) UE (Hotărârea Dell'Orto, citată anterior, punctul 40 și jurisprudența citată).

32 Astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 18-25 din prezenta hotărâre, în decizia de trimitere sunt expuse principalele fapte aflate la originea litigiului, precum și dispozițiile cu relevanță directă din dreptul național aplicabil și sunt explicate motivele pentru care instanța de trimitere solicită interpretarea deciziei-cadru, precum și legătura dintre aceasta din urmă și legislația națională aplicabilă în materie.

33 Contrar celor susținute de guvernul maghiar, nu este evident că, în cauza principală, problema pusă ar fi de natură ipotetică, cel puțin pentru faptul că, în mod cert, instanța de trimitere a respins cererea domnului Katz privind audierea sa în calitate de martor în cadrul procedurii de acuzare privată substitutivă care face obiectul acțiunii principale pentru motivul că dreptul maghiar nu prevede în mod expres acest drept într-o asemenea situație.

34 În rest, nu revine Curții competența de a se pronunța, în cadrul unei trimiteri preliminare, cu privire la interpretarea dispozițiilor naționale și nici de a hotărî dacă interpretarea pe care instanța de trimitere o dă acestora este corectă (a se vedea în special, în ceea ce privește articolul 234 CE, Hotărârea din 14 februarie 2008, Dynamic Medien, C-244/06, Rep., p. I-505, punctul 19).

35 Prin urmare, este necesar să se dea un răspuns cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare.

36 În schimb, nu este necesar să se admită cererea domnului Katz, care solicită Curții să extindă întrebarea adresată astfel încât Curtea să examineze deopotrivă dacă decizia-cadru presupune că anumite competențe de urmărire conferite Ministerului Public de dreptul maghiar trebuie să fie recunoscute și acuzatorului privat substitutiv.

37 Într-adevăr, în temeiul articolului 35 UE, instanța națională are calitatea de a sesiza Curtea, iar nu părțile din acțiunea principală. Competența de a stabili întrebările ce urmează a fi adresate Curții este prin urmare rezervată instanței naționale, iar părțile nu pot schimba conținutul acestora (a se vedea Hotărârea Santesteban Goicoechea, citată anterior, punctul 46).

38 Pe de altă parte, a răspunde la întrebările formulate de domnul Katz ar fi incompatibil cu rolul rezervat Curții prin articolul 35 UE, precum și cu obligația acesteia din urmă de a asigura guvernelor statelor membre și părților interesate posibilitatea de a prezenta observații conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție, având în vedere că, în temeiul acestei din urmă dispoziții, numai deciziile de trimitere sunt notificate părților interesate (Hotărârea Santesteban Goicoechea, citată anterior, punctul 47).

Cu privire la întrebarea preliminară

39 Este cert că o persoană care se află în situația domnului Katz are calitatea de victimă în sensul articolului 1 litera (a) din decizia-cadru, dispoziție potrivit căreia victima este persoana fizică care a suferit un prejudiciu, cauzat direct de acte sau de omisiuni care încalcă dreptul penal al unui stat membru.

40 Astfel cum rezultă din articolele 5 și 7 din decizia-cadru, aceasta are în vedere situația victimei care are calitatea de martor sau de parte la procedură.

41 Nicio dispoziție din decizia-cadru nu tinde la excluderea din sfera sa de aplicare a situației în care, în cadrul unei proceduri penale, victima exercită, precum în cauza principală, funcția de acuzator în locul autorității publice.

42 Rezultă din considerentul (4) al deciziei-cadru că se impune a oferi un înalt grad de protecție victimelor infracțiunilor.

43 În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din decizia-cadru, statele membre asigură victimelor un rol real și corespunzător în sistemele lor de drept penal și recunosc drepturile și interesele legitime ale victimelor, în special în cadrul procedurii penale.

44 Articolul 3 alineatul (1) din decizia-cadru dispune, în termeni generali, că statele membre garantează victimelor posibilitatea de a fi audiate în cursul procedurii, precum și de a depune elemente de probă.

45 Pe cale de consecință, dacă o victimă care participă în calitate de acuzator privat substitutiv poate revendica beneficiul statutului de victimă astfel cum este acesta prevăzut de decizia-cadru, nu este mai puțin adevărat că nici articolul 3 alineatul (1), nici o altă dispoziție din decizia-cadru nu aduc precizări cu privire la regimul probelor aplicabil în ceea ce privește victimele în cadrul procedurilor penale.

46 Este necesar, prin urmare, să se constate că decizia-cadru, care impune statelor membre, pe de o parte, să asigure victimelor un înalt grad de protecție, precum și un rol real și corespunzător în sistemele lor judiciare penale și, pe de altă parte, să recunoască drepturile și interesele legitime ale acestora din urmă și să procedeze astfel încât acestea să poată fi audiate și să poată depune elemente de probă, lasă autorităților naționale o largă putere de apreciere în privința modalităților concrete de realizare a acestor obiective.

47 Cu toate acestea, sub sancțiunea lipsirii de cea mai mare parte a efectului util al articolului 3 alineatul (1) din decizia-cadru și a nerespectării obligațiilor prevăzute la articolul 2 alineatul (1), aceste dispoziții presupun, în orice caz, posibilitatea victimei de a face declarații în cadrul procedurii penale și posibilitatea ca depoziția acesteia să fie luată în considerare în calitate de element de probă.

48 Este necesar a se adăuga că decizia-cadru trebuie să fie interpretată astfel încât să fie respectate drepturile fundamentale, printre care se impune a se evidenția dreptul la un proces echitabil, astfel cum este prevăzut la articolul 6 din CEDO (a se vedea în special Hotărârea din 16 iunie 2005, Pupino, C-105/03, Rec., p. I-5285, punctul 59).

49 Prin urmare, instanța de trimitere este cea care trebuie să se asigure în special că administrarea probelor în cadrul procedurii penale, privită în ansamblul său, nu aduce atingere caracterului echitabil al procedurii în sensul articolului 6 din CEDO, astfel cum este interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea în special Hotărârea din 10 aprilie 2003, Steffensen, C-276/01, Rec., p. I-3735, punctul 76, și Hotărârea Pupino, citată anterior, punctul 60).

50 În aceste condiții, se impune să se răspundă la întrebarea adresată de Fővárosi Bíróság că articolele 2 și 3 din decizia-cadru trebuie interpretate în sensul că nu obligă o instanță națională să încuviințeze ca victima unei infracțiuni să fie audiată în calitate de martor

în cadrul unei proceduri de acuzare privată substitutivă precum cauza principală. Cu toate acestea, în absența unei asemenea posibilități, victimei trebuie să i se poată încuviința să facă o declarație care să poată fi luată în considerare ca element de probă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

51 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolele 2 și 3 din Decizia-cadru 2001/220/JAI a Consiliului din 15 martie 2001 privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale trebuie interpretate în sensul că nu obligă o instanță națională să încuviințeze ca victima unei infracțiuni să fie audiată în calitate de martor în cadrul unei proceduri de acuzare privată substitutivă precum cauza principală. Cu toate acestea, în absența unei asemenea posibilități, victimei trebuie să i se poată încuviința să facă o declarație care să poată fi luată în considerare ca element de probă.

Semnături